

Viulun käyttö- ja huolto-ohjeet

Viulun talla

Viulun talla on erittäin tärkeässä osassa äänen tuottamisessa. Se toimii kanavana kielten ja instrumentin rungon välillä. Useat edistyneemmät soittajat käyttävät mieluiten viulunrakentajan räätälöimää tallaa, jonka ansiosta viulu soi entistäkin paremmin. Keskustelemme mielellämme kanssasi mahdollisista erityistoiveistasi.

Talla ei ole kiinni soittimessa, vaan se pysyy paikallaan sen yläreunan yli kulkevien kielten ansiosta. Tallasi saattaa olla pois paikaltaan. Mikäli se on paikallaan, siirry *viritystä* käsittelevään osioon. Mikäli talla ei ole paikallaan, aseta se paikalleen seuraavien yksinkertaisten ohjeiden mukaan:

- ❖ Löysää kieliä, mikäli tarpeellista. Kielten tulee kuitenkin olla jonkin verran jännittyneitä, jotta talla pysyy paikallaan
- ❖ Aseta talla niin, että sen korkeampi puoli on matalampien kielten alla (G-kielen puoli)
- ❖ Aseta tallan jalat linjaan F-aukon sisällä olevien kahden loven kanssa ja tasaisesti otelautaan nähden
- ❖ Kallista tallaa ylöspäin kielten alla kieltenpidintä kohden ja aseta se 90 asteen kulmaan. Mikäli et pysty kallistamaan tallaa liian kireiden kielten vuoksi, löysää niitä hitaasti sen verran, että voit asettaa tallan paikoilleen
- ❖ Aseta kielet tallalle tasaisin välimatkoin
- ❖ Kiristä kieliä kääntämällä viritystappeja ja painamalla tappia tappilaatikkaa kohden, jotta saat pidettyä tallan paikoillaan
- ❖ Mikäli viritystapit luisuvat, voit lukea yksinkertaisia ratkaisuja alla olevasta Viritystapit-osiosta
- ❖ Mikäli talla kallistuu eteenpäin, voit painaa sitä takaisin kieltenpidintä päin varovaisesti

Äänipinna

Äänipinna, eli pönkkä, toimii ratkaisevan tärkeässä osassa äänenmuodostuksessa. Se toimii kanavana tallan, kielten ja soittimen rungon välillä. Äänipinna sijaitsee rungon sisällä, ja se on nähtävissä F-aukosta. Ennen kuin soittimesi on lähetetty työpajastamme, kokeneet soitinteknikkomme ovat asettaneet soittimesi pönkän

oikeaan asentoon käyttäen siihen tarvittavia erikoistyökaluja. Se ei ole kiinni soittimessa, vaan sitä pitää paikallaan räätälöidyt mitat, jotka vastaavat soittimesi kuperuutta. On mahdollista, että kuljetuksen aikana äänipinna löystyy tai siirtyy paikaltaan. Mikäli näin on tapahtunut, ota yhteyttä How Violinsiin. Voit vahingoittaa viuluasi, mikäli sen pönkkä asetetaan väärin, ja näissä tapauksissa How Violinsin takuu ei kata vahinkoja.

Viritys

Kun tulla on paikallaan, voit aloittaa viulusi virittämisen. Jos olet aloittanut soittamisen hiljattain, suosittelemme, että pyydät apua kokeneemmalta henkilöltä. Kielet ovat herkkiä, ja jos ne kiristetään liian tiukalle, ne voivat katketa ja aiheuttaa vaurioita uudelle soittimellesi.

Kun kiristät kieliä, paina samanaikaisesti tallan yläosaa takaisin kielenpidintä kohden. Kieliä kiristettäessä tulla pyrkii kallistumaan otelautaan päin. Mikäli annat sen kallistua liian pitkälle, se läiskähtää alas ja saattaa aiheuttaa vaurioita soittimellesi. Viulun äänet ovat G-D-A-E alhaalta ylös.

- ❖ Käytä virityksessä apunasi virityspilliä tai sähköistä viritintä.
- ❖ Aloita virittämällä ensin G-kieli. G-kieli on ensimmäinen kieli vasemmalta soittajan näkökulmasta.
- ❖ Mikäli käytät virityspilliä, puhalla siitä G.
- ❖ Näppäile kieltä ja säädä kielen jännitystä viritystapista, kunnes olet suhteellisen lähellä oikeaa äänenkorkeutta. Paina tappeja sisäänpäin tappilaatikkoon päin.
- ❖ Näppäillessäsi tai soittaessasi kieltä pidä g-ääni mielessäsi tai puhalla sitä virityspillistä kunnes saat äänet samaksi. Mikäli käytät viritysmittaria, viritä kieltä, kunnes mittari ilmoittaa, että olet lähellä haluamaasi äänenkorkeutta.
- ❖ Kun olet lähellä oikeaa korkeutta, voit käyttää kielenpitimessä sijaitsevaa pikaviritintä saadaksesi äänet soimaan täsmälleen samoina.
- ❖ Toista yllä olevat vaiheet virittääksesi jäljellejäävät kielet seuraavassa järjestyksessä: D,A ja E.

Huomioitavaa ja muistettavaa:

- ❖ Käytä viritystappeja suurempiin muutoksiin ja pikavirittämiä pienempiin muutoksiin
- ❖ Kiristä tappia kääntämällä g-tappia myötäpäivään. Lukitse kielet paikalleen painamalla viritystappeja tappilaatikkoon päin
- ❖ Säästä (lämpötilasta ja ilmankosteudesta) sekä soiton määrästä ja tyylistä riippuen saatat joutua virittämään soitinta useammin (esimerkiksi 15–30 minuutin välein)
- ❖ Ihanteellisissa olosuhteissa tämä ei ole tarpeellista, mutta tarkista aika ajoin, että viulusi on edelleen viiressä

- ❖ Kielien sisäänsoitto vie jonkin aikaa. Uudet kielet menettävät jännitettään enemmän kuin vanhemmat kielet. Virittäessäsi uusia kieliä ensimmäistä kertaa voit vetää niitä hieman, jotta ne venyvät ja asettuvat helpommin. Vetämisen jälkeen sinun tulee todennäköisesti virittää kieli uudelleen
- ❖ Pääset haluamaasi äänenkorkeuteen helpommin sävelen alapuolelta. Mikäli kielen ääni on liian korkea, löysää kieltä hieman, kunnes se on matalampi. Kiristä viritystapista, kunnes kieli on haluamallasi korkeudella
- ❖ Virittämisen opetteluun menee jonkin aikaa, mutta ajan kanssa opit suorittamaan pienet säädöt vaistonvaraisesti ja voit pian virittää soittimesi nopeasti ja ilman, että sinun tarvitsee enää ajatella sitä vaihe vaiheelta

Viritystapit

Mikäli tapit luisuvat, voit toimia seuraavalla tavalla:

- ❖ Kun virität kieltä, paina tappeja sisäänpäin. Tämä tiukentaa tappien otetta kielen jännitteen kasvaessa
- ❖ Käytä tappivahaa auttaaksesi tappien lukittumista paikoilleen

Uudet kielet vaativat jonkin verran venyttämistä ennen kuin ne asettuvat ja pysyvät vireessä. Viritettyäsi kielet vedä niitä varovasti ylöspäin. Näin saat ylimääräisen löysän pois uusista kielistä ja nopeutat niiden asettumista.

Jousi

Jousi tulee kiristää ja hartsata äänen tuottamiseksi. Valmistat jousen soittoon varten seuraavalla tavalla:

- ❖ Käytä ruuvia kiristääksesi frossin niin, että jouhet jännittyvät.
- ❖ Älä kuitenkaan kiristä jousia liikaa. Jouhissa tulee olla jonkin verran kimmoisuutta, muttei kuitenkaan niin paljon, että ne koskettavat keppiä kun jousi viedään kielille. Kireyteen vaikuttavat myös soittajan yksilölliset ominaisuudet ja jousen kaarevuus.
- ❖ Uusi hartsipala on liian liukas levitettäväksi jouhille. Käytä pientä taskuveistä ja leikkaa sillä kolme tai neljä samansuuntaista viiltoa hartsipalaan saadaksesi hartsiin sopivan pinnan. Voit myös karheuttaa hartsipalan pintaa hiekkapaperilla.

- ❖ Vedä jouhet hitaasti hartsipalan yli frossista jousen päähän. Älä vedä jousta liian nopeasti hangaten.
- ❖ Saatat joutua toistamaan prosessin uuden jousen kohdalla 5-10 minuutin kuluttua. Kokeile jousta nähdäksesi, onko hartsi tarttunut jouhiin.
- ❖ Mikäli hartsi on tarttunut, kuulet selkeän äänen, kun vedät jousen kielten yli.
- ❖ Aseta jousi kielille ja soita muutama avoin ääni.
- ❖ Mikäli kielistä ei tule ääntä tai ääni on heikko, jousi ei tartu riittävästi kieliin äänen muodostumiseksi. Lisää siinä tapauksessa hartsia.
- ❖ Toista nämä vaiheet, kunnes jousi ei enää liu'u kielten yli vaan saat selkeän äänen.

Huomioitavaa ja muistettavaa:

- ❖ Hartsin lisäämisessä tulee löytää kultainen keskitie. Etsi selkeää ääntä soittaessasi kieliä jousella. Mikäli kuulet kuiskaavan äänen tai et ääntä ollenkaan, lisää jouhiin hartsia. Jos saat kielistä selkeän äänen, hartsin määrä on ihanteellinen jouseen. Mikäli ääni on raapiva, lopeta hartsin lisääminen ja aloita soittaminen.
- ❖ Mikäli kuulet raapivan äänen selkeän ja kauniin äänen sijaan, olet saattanut lisätä jouseen liikaa hartsia.
- ❖ Jos näin on käynyt, voit yksinkertaisesti kuluttaa liian hartsin pois soittamalla.
- ❖ Lopetettuasi harjoittelun löysää ruuvia niin, että jouhet eivät enää ole jännittyneet ja laita jousi koteloon. Näin voit pidentää jousesi elinikää.
- ❖ Älä koskaan kosketa jousesi jouhia. Ihon öljy vahingoittaa jouhia ja poistaa niistä tarttumapinnan.

Viulun huolto

Säilytä soitintasi ja joustasi kotelossa aina, kun et käytä niitä. Varmista, että jousi on lukittu paikallensa. Huolimattomuus tässä asiassa voi aiheuttaa suuria vaurioita soittimellesi.

Tapit

Jos viritystapit liukuvat, paina niitä tappilaatikkoon päin saadaksesi ne tarttumaan paremmin. Käytä tappivahaa auttamaan tappien lukitsemisessa paikalleen. Ajan kuluessa kaikki tapit ja tappilaatikot kuluvat. Mikäli näin on tapahtunut, on aika viedä soittimesi ammattikorjaajalle huoltoon.

Runko

Älä koskaan puhdistasi soitintasi huonekalujen puhdistusaineella tai alkoholilla.

Puhdista viulu jokaisen soittokerran jälkeen. Pidä nukkaantumaton kankaanpalaa kotelossasi ja pyyhi sillä pois hartsipöly ja muu lika. Huomioi erityisesti otelauta ja soittimen yläosa. Mikäli hartsipölyä kasaantuu soittimeen eikä sitä pyyhitä pois, se sekoittuu lakan kanssa ja siitä tulee lähes mahdotonta poistaa ongelmitta.

Varo tönäisemästä tallaa pois paikaltaan puhdistaussasi soitinta.

Jousi

Jousta ei tule koskaan käyttää mihinkään muuhun kuin kielisoitinten kielten soittamiseen. Älä koskaan kosketa jousesi hevosenjouhia. Ihon öljy vahingoittaa jouhia ja poistaa niistä tarttumapinnan. Hartsaa myös jousi säännöllisesti. Opiskelijoille riittää useimmiten hartsin lisääminen kerran viikossa. Liika hartsi saa aikaan karheen äänen ja paljon hartsipölyä instrumentin pinnalle.

Lopetettuasi harjoittelun löysää jousen ruuvia niin, että jouhet eivät ole enää jännittyneet ja laita jousi koteloon. Näin voit pidentää jousesi elinikää. Löysää jouhet ensin täysin ja kiristä niitä yhden ruuvinkäännön verran. Tavoitteesi on pitää jouhet tasaisina mutta antaa jousen rentoutua.

Jousi tulee jouduttua uudelleen aika ajoin. Tämä tulee antaa ammattikorjaajien tehtäväksi. Jouhitus tulee suorittaa kun jousesta katkennut liikaa jouhia tai kun jouhet ovat likaisia, niistä on kadonnut kitka tai ne ovat venyneet liikaa ajan saatossa tavallisessa käytössä. Joskus jousen kaarevuus loivenee, jolloin se tulee palauttaa käyttämällä samaa kuumennustapaa kuin valmistuksen yhteydessä. Tämä toimenpide tulee jättää ammattikorjaajan tehtäväksi.

Jousen keppi tulee pyyhkiä puhtaaksi jokaisen käyttökerran jälkeen. Pyyhkimiseen tulee käyttää pehmeää, hankaamatonta ja puhdasta kangasta (nukkaantumaton). Tarjolla on erityisiä soitinten ja josten puhdistamiseen tarkoitettuja käsittelemättömiä kankaita sekä erityyppisiä jousisoittimille tarkoitettuja puhdistus- ja kiillotusaineita. (Mikäli haluat kiillottaa jousesi kepin, käytä ensin vain tippa ainetta pienelle alueelle varmistaaksesi, että se ei vaurioita keppiä tai muuta viimeistelyn väriä.) Älä koskaan käytä minkäänlaista kaupallista puhdistusainetta jouseesi (tai soittimeesi) äläkä päästä jouhiin kemikaaleja, puhdistusaineita jne.

Jousen peukalonahka tulee vaihtaa aika ajoin puun suojelemiseksi ja hyvän otteen ylläpitämiseksi.

Kielet

Puhdista viulu jokaisen soittokerran jälkeen. Säilytä kotelossasi nukkaamatonta kangasta ja poista sillä hartsipöly ja lika kielistä aina soiton lopetettuasi. Tällä toimenpiteellä on suuri merkitys äänenlaatuun.

Kielet rapautuvat ajan kuluessa. Yleensä noin puolen vuoden kuluttua ne ovat menettäneet huomattavasti äänenlaatuaan ja kuulostavat sameilta ja elottomilta. Tämä tapahtuu myös silloin, kun viulua ei soiteta. Vanhat kielet ovat elottomia ja kuulostavat latteilta. Ne tulee korvata uusilla kielillä. Parhainkaan viulu ei kuulosta hyvältä, jos sitä soitetaan huonoilla kielillä. Kielet tulee vaihtaa yksi kerrallaan. Mikäli soittimestasi tulee vaihtaa

kaikki kielet, älä poista kaikkia vanhoja kieliä yhtä aikaa, sillä sen seurauksena tällä voi liikkua pois paikaltaan ja jännitteen puute voi kaataa äänipinnan.

Vaihda kielet seuraavalla tavalla:

- ❖ Säädä pikaviritintä keskivaiheeseen
- ❖ Asettele kielen päässä oleva pallo pikaviritin kourun ympärille ja vedä kevyesti
- ❖ Laita kielen toinen pää viritystapin reiän läpi ja kierrä se kääntämällä tappia myötäpäivään. Aseta kieli tallalle niin, että se osuu vanhan kielen koloon
- ❖ Kierrä kieli tasaisesti viritystapin keskeltä tappilaatikon reunaan. Kiristä kieltä kunnes olet lähellä haluttua äänenkorkeutta
- ❖ Käytä pikaviritintä löytääksesi tarkan äänenkorkeuden
- ❖ Tarkista tallan säätö ja varmista, ettei reuna kallistu liikaa otelautaan päin ja viritä uusi kieli vähitellen

Uudet kielet saattavat katketa vaihdon jälkeen. Mikäli näin tapahtuu, katso, mistä kohtaa kieli katkesi. Kielen katkeamiseen voi olla useita eri syitä:

- ❖ Viulun tappiin, yläsatulaan tai pikavirittimeen saattaa muodostua karhea kohta, jos kielen kierteet ovat liian lähellä tappilaatikon reunaa.
- ❖ Myös liika jännite tai kuormitus saattavaa aiheuttaa kielen katkeamisen
- ❖ Mikäli soittimesi viritystapit liukuvat tai ovat liian tiukkoja, katso yllä olevia ohjeita näiden ongelmien korjaamiseksi

Muista, että kielet haurastuvat ajan saatossa. Yleensä noin kuuden kuukauden kuluttua ne ovat menettäneet huomattavasti äänenlaatuaan ja kuulostavat sameilta ja elottomilta. Tämä tapahtuu myös käyttämättömille kielille. Paketissa olevien kielten laatu heikkenee jonkin ajan kuluttua. Usein eri kielten kokeileminen voi parantaa soittimesi ääntä merkittävästi.

Viulu on herkkä instrumentti ja vaatii säännöllistä huoltoa. Suosittelemme, että vieraillet liikkeessämme ja tarkastutat soittimesi vähintään kaksi kertaa vuodessa. Varhainen, edullinen korjaus voi säästää viulusi suurilta korjauksilta tai huolloilta.

